

KUNSKAPSSTEGE FÖR KONTRABASSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

Arbetsgrupp:
Aida Salakka, MIK

Marja-Helena Ojanperä, Juvenalia

INLEDNING

I den här så kallade Kunskapsstegen, har vi försökt precisera de olika delmoment som ingår inom kontrabasspel i musikinstitutet. Arbetet är tänkt som ett arbetsredskap för mål och värdering, speciellt för elevernas självutvärdering, i musikinstitutet. Ändamålet med arbetet är att klargöra för eleverna och deras föräldrar innehållet inom kontrabasstudierna. Detta arbete är inte tänkt för självstudier, utan används i samråd av egen lärare.

De olika delområdena är spelteknik, att musicera, tolkning och att framföra (uppträda med) musik. Inom det tekniska delområdet och musicerandet undersöker vi de tekniska färdigheter eleven bör ha. Området för tolkning och framförande undersöker saker ur ett praktiskt perspektiv; hur gör vi musik av notbilden, hur förbereder vi en konsert? Improvisation och ergonomi finns med på alla nivåer. Arbetet grundar sig på Finlands musikläroinrättnings förbunds rekommendationer för repertoar och bedömning.

Nybörjare

Bekanta sig med undervisningssituationen

- att vänja sig med undervisningen
- bekanta sig med sitt instrument och dess skötsel så som:
 - hartsa stråken
 - att spänna och avspänna stråken
 - justera stackeln
 - torka bort hartset från strängarna och stråken
- bekanta sig med stämningen av instrumentet med stämapparat

Ergonomi i spelandet

- naturlig sitt- och ståställning

Övning

- regelbundenhet
- flera små övningspass
- diskutera övningsrutinen med läraren och föräldrarna
- passlig omgivning för övandet
- föräldrarnas närvaro och stöd
- målorientering

Kunskap för spelteknik

- förstår både den högra och den vänstra handens roll
- vänstra handens grundteknik
 - handens form
 - 1-4 fingrets grepp, kontroll och renhet
- högra handens grundteknik
 - tonproduktionen
 - pizzicato

Färdigheter för musicerande

- notläsning
- uppfattning av tonhöjd
- uppfattning av rytm
- behärskning av puls
- behärskning av olika nyanser (svagt-starkt)
- renhet
- Enligt lärarens exempel (härma)
- Upprepning av små melodiska mönster
- Improvisation utifrån en bild, teckning, foto eller saga
- Improvisation utifrån några toner

Samspel

- både med läraren och med piano
- på alla nivåer ingår kammarmusik- och orkesterspel

Uppträdande och konsertbesök

- bekanta sig med uppträdanden

Nivå 1

Kunskap för spelteknik

- behärskar att hålla kontrabasen rätt
- spelar med hela kroppen
- klarar av att kontrollera spelställningen i en spegel
- klarar av att spela korta stycken med bra spelställning under hela stycket
- båda händernas motorik och smidig verksamhet
- behärskar vänstra handens verksamhet i första läget samt ett lägesbyte
- utvecklar stråkanvändningen och behärskar spel på olika delar av stråken
- strävar efter en vacker tonproduktion
- behärskar legato (bindebågar), helstråk, kortstråk och stråkhastighet
- renhet och intonation

Kunskap för musicerande

- klarar av att spela skalor upp till 2 # och 2 b – förtecken i dur och moll
- lyssnar på eget spel och märker framsteg i eget spelande
- klarar av att öva sina läxor, både rytmiskt och rent
- klarar av att hålla tempo och uppfatta styckets puls
- behärskar enkla rytmfigurer
- klarar av att spela i olika nyanser: p, (mjukt) och f (kraftigt)

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela små stycken behärskat från början till slut i en given puls
- behärskar styckets svåra detaljer som till exempel pauser
- kan spela tillsammans med andra
- kan spela utantill
- har spelglädje
- väljer tillsammans med läraren sina stycken inför uppträdande

Spela efter gehör och improvisation

- lek med 1-5 toner både tillsammans med läraren och i grupp
- bekantar sig med kontrabasens ljudvärld genom sagor och berättelser

Konsertbesök och uppträdanden

- eleven vänjer sig vid tanken att kunna och få uppträda inför publik
- har inlevelse i musiken
- övar så att stycket är möjligt att framföra på konsert

Nivå 2

Kunskap för spelteknik

- ergonomi; bra spelställning både sittande eller stående
- inga spänningar i övre kroppen
- stå stadigt på båda fötterna
- stråken hålls rak och vänstra handen har hittat sin form och den hålls även i lägesbyten
- klarar av att kontrollera spelställningen, stråken och vänstra handen i en spegel
- klarar av att spela korta stycken med bra spelställning under hela stycket
- båda händernas motorik och smidig verksamhet
- lägesbyten från halva läget till fjärde läget
- utvecklar stråkanvändningen och behärskar spel på olika delar av stråken
- strävar efter en vacker tonproduktion
- behärskar legato (bindebågar) och staccato (korta toner)
- renhet och intonation

Kunskap för musicerande

- klarar av att spela skalor upp till 4 # och 4 b – förtecken i dur och moll
- lyssnar på eget spel och märker framsteg i eget spelande
- klarar av att öva sina läxor, både rytmiskt och rent
- klarar av att hålla tempo och uppfatta styckets puls
- behärskar enkla rytmfigurer
- klarar av att spela i olika nyanser: p, (mjukt) och f (kraftigt) samt crescendo och diminuendo

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela stycken behärskat från början till slut i en given puls
- kan spela och känna igen stycken i olika stil
- behärskar styckets svåra detaljer
- kan spela tillsammans med andra både i mindre ensembler som i orkestrar
- kan spela utantill
- har spelglädje
- planerar tillsammans med läraren sin repetoar
- väljer tillsammans med läraren sina stycken inför uppträdande

Spela efter gehör och improvisation

- lek med 1-5 toner både tillsammans med läraren och i grupp
- bekantar sig med kontrabasens ljudvärld genom sagor och berättelser

Konsertbesök och uppträdanden

- eleven vänjer sig vid tanken att kunna och få uppträda inför publik
- har inlevelse i musiken
- övar så att stycket är möjligt att framföra på konsert
- orkar finslipa stycket och uppträda med det flera gånger

Nivå 3

Kunskap för spelteknik

- spelställningen är ergonomiskt riktig både sittande och/eller stående och har inga spänningar i axlarna eller händerna
- stå stadigt på båda fötterna
- kan korrigera sin spelställning
- kan dela upp sin övning och hålla pauser under övningen
- kan under spelandets gång lyssna och korrigera renhet
- bekantar sig med spiccato
- kan tillämpa sin stråkteknik för musikens uttryck
- kan öva med metronom
- kan spela upp till g¹ (tre oktaver)

Kunskap för musicerande

- kan flytande läsa noter och namnge toner upp till g¹
- spelar från g och f klav och bekantar sig med c klav (tenor klav)
- lyssnar på sitt eget spel och bedömer egen prestation
- kan öva ändamålsenligt
- behärskar och minns tempoförändringar
- kan spela i olika taktarter
- kan spela i olika nyanser pp - ff
- kan spela med bra intonation i olika nyanser
- sköter sitt eget instrument regelbundet

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela längre musikverk från olika tidsepoker
- förstår att skilt öva svåra ställen i musikstycket
- uppfattar styckets form och kan tolka det på ett tydligt sätt
- kan spela en del av sin repertoar utantill
- repertoaren består av musik i olika stilar och från olika tidsepoker
- lever sig in i musiken på ett naturligt sätt
- planerar sina studier och sin repertoar tillsammans med läraren
- kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter
- kan improvisera eller alternativt spela egna kompositioner

Konsertbesök och uppträdanden

- tar hänsyn till publiken
- lever sig in i styckets stämning på ett naturligt sätt
- klarar av att uthålligt förbereda och öva in sin repertoar och förbereda sig inför konsert
- går på konserter

Institut- nivå

Kunskap för spelteknik

- fördjupning i utgångspunkterna för en bra ergonomi, eleven undersöker spelställningen regelbundet
- stråktekniken utvecklas så att den blir smidig och naturlig
- utvecklar en mångsidig användning av vibrato
- behärskar hela greppbrädan

Kunskap för musicerande

- eleven planerar in sitt övande i sitt eget veckoschema
- kan öva förnuftigt
- kan använda sig av olika övningsmetoder
- förstår de olika delområdena i övandet
- kan flytande spela från f-, g- och c-klav
- behärskar behandling av puls, även i prima vista

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- eleven kan förbereda större verk
- har en djupare förståelse för musikens olika tidsperioder och stilar
- kan spela en del av repertoaren utantill
- kan välja lämplig repertoar till olika tillfällen
- enligt elevens intresse, kan också undervisas av någon annan lärare än den egna instrumentläraren (pop/jazz)

Att uppträda och förstå musik

- naturligt uppträdande på scenen
- uttrycker sig personligt och har inlevelse i musiken
- förbereder sig väl
- går på konserter